

م ۲۰۰۹/۰۵/۱۲

نوشته واسیلی متروخین، بایگان ارشد کی جی بی

برگرداننده به دری: داکتر حمید سیماب

کی جی بی در افغانستان

قسمت نهم

گروه های کوچک واحدهای نظامی و اعضای کی جی بی تحت پوشش های مختلف به افغانستان فرستاده شدند. مدت ها پیش در مارچ ۱۹۷۹ پوزانوف و ایوانوف درخواست کرده بودند تا ۲۰ نگهبان مرزی در لباس ملکی ولی مسلح با اسلحه مورد نیاز (ماشیندار خفیف، بم های دستی و تفنگچه) برای تقویت محافظین سفارت در کابل فرستاده شوند. آنها همچنین تقاضا نمودند تا یک گروه عملیاتی ۱۲ نفره از ریاست هفتم کی جی بی برای محافظت اراکین تاسیسات شوروی در افغانستان و دو عضو ریاست مخابرات حکومتی کی جی بی زیر نام مشاورین وزارت امور خارجه فرستاده شوند و نیز درخواست کردند تا ذخیره مواد غذایی قابل نگهداشت دراز مدت به ارزش ۵۰۰۰ روبل ارسال گردد.

در ماه نومبر عملیاتی صورت گرفت که طی آن سربازان واحد «برین گاه» با نگهبانان مرزی که آموزش خاص دیده بودند معاوضه گردیدند. یک تولی موتوریزه سربازان مرزی مشتمل بر ۲۰۸ سرباز محاربوی، هلیکوپترهای مسلح، ۲۵ نفر برزری، ۱۵ زره پوش، ده نارنجک انداز دستی و چار نارنجک انداز نصب شده بر موتر مخفیانه وارد افغانستان ساخته شدند. بروز ۷ دسمبر دو کارشناس ریاست عمومی نگهبانان سرحدی کی جی بی به افغانستان آمدند تا خطوط مخابراتی محل جدید اقامت امین را مطالعه نمایند. اقامتگاه کی جی بی بروز ۸ دسمبر هدایت گرفت تا با اتخاذ تدابیر خاص احتیاطی نشرات رادیو «بوران» را که از دوشنبه (تاجکستان) بسوی افغانستان پخش می شد در کابل و ولایات بازشنوی و مراقبت کرده و «نظر خود را در ارتباط استفاده ممکن از آن در حالاتی که بخود تان معلوم است» ارائه دارد. آمادگی برای پیاده سازی عملیات «آگات»^۱ (عقیق) با سرعت پیش می رفت. از شعبه هشتم ریاست «س» ریاست عمومی اول (عملیات خارجی) کی جی بی خواسته شد تا اجرای عملیات را بعهده گیرد. آمادگی ها به مراحل نهایی خود رسیدند. دگروال لزارنکو^۲ معاون شعبه هشتم ریاست «س» مسئول مستقیم عملیات بود. تورن جنرال کرپچنکو رئیس ریاست «س» و معاونش تورن جنرال کراسوفسکی^۳ رئیس شعبه هشتم آن ریاست به کابل فرستاده شدند تا با ایوانوف کمک کنند. بروز ۱۲ دسمبر ا.و. پتروف دستیار ارشد شعبه هشتم ریاست عمومی اول، ب. گ. چیچیرین^۴ افسر ارشد عملیاتی و اعضای سائر ریاست های کی جی بی از مرکز و مناطق دوردست آن سازمان به کابل پرواز کردند. ده عضو گروه «الف» ریاست هفتم کی جی بی نیز در همان روز به کابل رسیدند. به روز ۲۳ دسمبر سه عضو دیگر و چندی بعد گروه مکملی به سرکردگی دگر جنرال ا.د. بسچستنوف^۵ رئیس ریاست هفت به کابل رسیدند.

^۱ Agat^۲ Lazarenko^۳ Krasovsky , Kirpichenko^۴ Chichirin , Petrov^۵ Beschastnov

در طول ماه دسمبر اعضا و عوامل کی جی بی که تابعیت اتحاد شوروی را داشتند نوکریوالی ۲۴ ساعته اجرا می کردند. اضافه از ۱۶۰۰ مشاور و کارشناس نظامی، ۶۱ عضو نمایندگی کی جی بی، ۲۱ عضو اقامتگاه کی جی بی و ۱۰ افسر عملیاتی از واحد «برین گاه» از مجاری محله شوروی نشین (باشندگان خانه های رهایی مربوط سفارت شوروی) مشغول استخبار و جمع آوری اطلاعات بوده ۱۰۳ ایجنٹ و ۱۱۵ تن نوجذبی کی جی بی با اقامتگاه در تماس بودند. مخابرات تلگرافی بین کابل و ماسکو بطور دائم مصروف بود.

شوروی ها پی بردند که منسوبین نیرو های مسلح افغانستان پرسونل شوروی را زیر مراقبت گرفته بودند. افغان ها می خواستند بدانند چرا مشاورین شوروی درین اواخر شبانه ناوقت تر از معمول در واحد های خود باقی می ماندند. فرماندهان افغانی قطعه ۳۷ و غند ۲۶ هوایی عدم اعتماد بر مشاورین خود را نشان می دادند. در برخی جزوئام ها مرخصی ها و ترخیص سربازان معطل قرار داده شد.

در شهر آوازه بود که حمله پرچمی ها هر آن احتمال دارد. گفته می شد که کارمل در ماسکو است و شمار روزهای حکمروایی امین به پایان خود نزدیک شده به کمک اتحاد شوروی برانداخته خواهد شد و شوروی ها ببرک و رفقاییش را بزودی به افغانستان خواهند آورد تا در رأس کودتا قرار گرفته قدرت را بدست گیرند. گروه پرچمیان مخفی مرگ تره کی را عامل مهمی می دانستند که خلقی های وفادار را وادار خواهد ساخت تا یکبار دیگر در مورد وحدت ح.د.خ.ا. جدی بیندیشند. پرچمی ها باور داشتند که کارمل پس از مرگ تره کی خود به خود منشی عمومی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا. شده بود چون در پلنوم مشترک ماه جولای ۱۹۷۷ با توافق رهبری جناح خلق و شخص تره کی بحیث معاون منشی عمومی حزب تعیین گردیده بود. آنده خلقی هاییکه فیصله پلنوم فوق العاده تاریخی ۱۶ سپتمبر کمیته مرکزی ح.د.خ.ا. را که در آن امین بحیث منشی عمومی حزب تعیین شده بود نمی پذیرفتند می توانستند به حزب برگردند و نقش خود را در مبارزه علیه دیکتاتوری خونین باند امین بازی کنند.

در ماه نومبر سفیر کیوبا در افغانستان به ستفانیک معاون شعبه بین المللی کمیته مرکزی حزب کمونیست چکسلواکیا اظهار داشت که امین خط مشی مستقل از شوروی را تعقیب می کند و بنابراین «نمی توان امحای فزیکمی امین را متنتفی دانست». به عقیده سفیر کیوبا اگر قرار بود کودتایی صورت گیرد کارمل (که در آن زمان در شوروی بسر می برد) محتمل ترین کاندید برای مقام اول حزبی دولتی بود. «کسی در افغانستان مناسب تر و با اتوریته تر از کارمل نیست». سفیر کیوبا بعدتر تبصره کرد که تبلیغات غرب در افغانستان در برابر انقلاب کاراتر و مؤثرتر از تبلیغات جمهوری دموکراتیک افغانستان و کشورهای سوسیالیستی بود که نتوانسته بودند وجوه مثبت انقلاب را به شکل سالم آن ارائه دهند.

امین چند بار از آرزوی اینکه به حیث منشی عمومی ح.د.خ.ا. جهت مذاکره با برژنف به ماسکو برود به سفیر شوروی یادآور شده و اظهار کرده بود که آماده است هر وقتی برای ماسکو مناسب باشد به آنجا برود. آخرین باری که این موضوع را با تاییف مطرح کرد بروز ۶ دسمبر بود. اشارات و کنایات مصرانه امین مؤدبانه اغماض می شدند ولی در عین حال هرآنچه امکان داشت بکار می رفت تا امین کمترین بدگمانی در مورد دلائل اصلی برخورد مبهم و غیرقابل درک رهبران شوروی نداشته باشد. درخواست هایش برای مهمات نظامی پذیرفته می شدند، فرستنده های رادیویی که تقاضا کرد تهیه گردیدند و روی دوباره جابجا سازی دو فرقه افغانی از شمال به سائر نقاط کشور توافق صورت گرفت.

لوی درستیز وزارت دفاع محمد یعقوب نامه پی به سفارت شوروی نوشت ودر آن اظهار داشت که ارتش افغانستان با دشمنان رژیم در گیر نبرد مسلحانه در هوای سرد و در شرایط دشوار کوهستانی بود و اردو برای ۱۰۰۰۰ سرباز یونیفورم، کرتی گرم، پتلون، زیر پوش، کلاه زمستانی، موزه، جوراب گرم، پایپچ و دستکش نیاز داشت. سفارت و سرمشاور نظامی دیگر جنرال س.گ. مگومتوف^۱ تصمیم گرفتند تا در برابر درخواست یعقوب لوی درستیز پاسخ مساعد نشان دهند و باوجود آنکه قرار شد اولین جوبه اموال درخواستی برای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ سرباز در آینده نزدیک ذریعه هوا فرستاده شود توافق صورت گرفت تا تاریخ مشخصی برای تحویلدهی کالای درخواستی تعیین نگردد.

شمار کارشناسان و مشاورین شوروی در افغانستان افزایش یافت ولی از سوی دیگر شماری از مشاورینی که از نظر سیاسی ناپخته تلقی می گردیدند به اتحاد شوروی واپس فرستاده شدند. ازین جمله یکی تورن جنرال و. پ.

^۱ Magometov

زیلاتین^۷ سرمشاور نظامی اقبال وزیری رئیس عمومی سیاسی اردوی افغانستان بود که مورد التفات و اعتماد امین قرار داشت. اما از نظر اقامتگاه کی جی بی زیلاتین حوادث ماه سپتمبر افغانستان را بحد کافی انتقادی ارزیابی نمی کرد و در مورد تصامیم رهبری جمهوری دموکراتیک افغانستان دید عینی و واقعبینانه نداشت و به اقبال زیاد نزدیک بود. بنابراین دلائل او را برای مدت نامعلومی جهت «مشوره» به ماسکو احضار کردند. اقبال وزیری و امین مکرراً می پرسیدند که جنرال چه زمانی پس خواهد آمد؟

اقامتگاه کی جی بی در مورد سرمشاور نظامی رئیس شعبه سیاسی [درینجا کلماتی حذف شده اند] قول اردوی مرکز دگروال ا.ن. کاپوستین^۸ که او را خودساز، گزافه گو، مبالغه گر کارنامه های خود، سرتنبه، بدون دید انتقادی از خود و متمایل به عوامفریبی می دانستند نیز نظر منفی داشت. «کیوستین که کاملاً زیر نفوذ زیلاتین رفته است کوشش می کرد همه خدمات ارتشی را منقاد ارگان های سیاسی سازد. وی حوادث سپتمبر را عمق یابی نکرده موضوعات تبلیغی امین و اقبال را تکرار و در عین زمان ادعا می کرد که موضعگیری اصولی حزبی اش نیز همین است. در ماه دسمبر کاپوستین به دید و باز دید خود با سلطان^۹ رئیس امور سیاسی کام ادامه داد ولی این ملاقات ها را از ما مخفی نگه می داشت. پس از براندازی امین از قدرت کیوستین نشان می داد که در اندیشه اش تغییر آمده و لی خیلی کم حرف و در خود فرو رفته شده بود.»

یکی از منابع اطلاعاتی مشاور نظامی عاملی بنام «زدروف» یعنی لمری بریدمن ا.پ. زیرایف^{۱۰} ترجمان مشاورین نظامی قول اردوی مکر بود. وی در مورد اقبال وزیری و علی شاه پیمان اطلاع رسانده و در اوقات مختلف با یول. کوخته، ا.ی. کتکوف، و.گ. اوسادچی و ل. پ. کوسترومین^{۱۱} ارتباط داشت. عامل دیگری که خبرکنشی مشاورین را می کرد ترجمان ارشد د.ا. افدوکیموف («نکراسوف»)^{۱۲} بود. وی ترجمان ملاقات های زیلاتین با امین بود. اقامتگاه در مورد این دو ترجمان که هردو سربراه بودند شکایتی نداشت.

بروز ۱۴ دسمبر زبرالوف^{۱۳} کابل را به قصد ماسکو ترک گفت چون باید کار جدیدش را در ایتوپیا آغاز می کرد. کیوستین از وی خواهش کرد تا با زیلاتین (که به ماسکو احضار شده بود) در تماس شده و برایش چنین اطلاع دهد: ایوانوف در افغانستان اقدامی را که کیوستین و سائر مشاورین آنرا نسنجیده و نابخردانه می دانستند تدارک می دید. در بین مشاورین آوازه هایی بود که بزودی در رهبری جمهوری دموکراتیک افغانستان تغییرات مهمی وارد خواهد شد. حادثه بسیار مهمی در دست طرحریزی بود و از قرار معلوم امین آگاهی داشت که حمله یی بر او در شرف وقوع است. زبرالوف باید مستقیماً از فرودگاه ماسکو به منزل زیلاتین رفته و این خبر فوق العاده مهم را به وی برساند تا وی بتواند آنرا به رهبران رده اول انتقال دهد. به ترجمان دیگری که در همان پرواز با زبرالوف یکجا از کابل پرواز می کرد نیز همین وظیفه داده شد تا عین پیام را به زیلاتین برساند. از موضوع بلافاصله به کریوچکوف^{۱۴} اطلاع داده شد. از آنجاییکه گزارش مذکور به هر صورت به گونه مضاعف فرستاده شده بود به زبرالوف اجازه داده شد تا با زیلاتین ملاقات نموده پیامی را که به وی تفویض شده بود برساند که این اقدام باعث شد تا پوشش زبرالوف در قوای مسلح شوروی افشا نشود. زبرالوف تقاضای کیوستین را بروز رسیدن خود به ماسکو برآورده ساخت.

فردای آن روز کیوستین از ملاقات خود با زبرالوف به یک افسر عملیاتی کی جی بی گزارش داد. افسر مذکور با بی حالی و بدون آنکه دلچسپی زیادی به افغانستان نشان دهد به کیوستین گوش داد و بیشتر در مورد مسائل خود

^۷ Zaplatin

^۸ Kapustin

^۹ منظور از سلطان احمد بهین است که باوجود سابقه خونخواری و خونریزی در حلقه ندمای خاص حفیظ الله امین از طرف آقای رنگین دادفر سینتا وزیر خارجه «مترقی» آقای کرزی به مقام سخنگوی رسمی وزارت خارجه جمهوری اسلامی افغانستان برگزیده شد و درین اواخر نزدیک (۷ می ۲۰۰۹) بصفت سفیر کبیر جمهوری اسلامی افغانستان در بیجنگ (جمهوری مردم چین) عز تقرر حاصل کرد - برگرداننده

^{۱۰} Zabrov (Zadrov)

^{۱۱} Kukhta, Katkov, Osadchy, Kostromin

^{۱۲} Evdokimov (Nekrasov)

^{۱۳} Zabralov نویسنده هیچگونه توضیحی درمورد این شخص ننوشته است - برگرداننده

^{۱۴} رئیس ریاست عمومی اول (عملیات خارجی) کی جی بی

و جنجال ها و بی نظمی های دفتر خود سخن گفت. وی شکایت کرد که «هیچکس در هیچ جا دیگر به حرفم گوش نمی کند، مرا فقط از یک شعبه به شعبه دیگر می دوانند.»

در طول شب ۱۷ دسمبر یک تولی از «محافظین» شوروی در قصر دارالامان که محل جدید رهایش امین بود جابجا ساخته شدند. ساعت ۳:۰۰ بعد از ظهر روز ۲۰ دسمبر امین با تدابیر شدید امنیتی از طریق جاده هایی که شدیداً زیر مراقبت بودند به آن قصر برده شد. یک واحد از گارد خانه خلق که مسئول محافظت از رئیس حزب و دولت بود یکجا با یازده تانک نیز به آنجا انتقال داده شدند.

روز ۲۲ دسمبر پوستر هایی با شعارهای «مرگ بر کمونیست ها و امپریالیست ها! مرگ بر حفیظ الله امین خائن، این سگ زنجیری روس ها!» در کابل نصب گردید.

بروز ۲۳ دسمبر امین علاقمندی زیادی به وضعیت پایگاه هوایی بگرام نشان داد. عوامل استخبارات نظامی افغانستان دست بکار شدند و سوقیات ترانسپورت موتوری و قافله های نظامی زیر کنترل قرار گرفت. حکیم آمر پایگاه بگرام از پیاده شدن واحدهای نظامی شوروی در بگرام به امین گزارش داد. اسدالله رحمان^{۱۵} رئیس کام به شعبات کام در فرودگاه کابل و پایگاه بگرام هدایت داد تا در مورد زمان فرود، تعداد، نوع، و محموله طیارات شوروی که می آمدند و اینکه از کجا پرواز کرده بودند به وی گزارش داده شود. برای اولین بار پیلوت های افغانی در هلیکوپترهای می – ۲۵ به ارتفاع ۶۰ تا ۷۰ متر بر فراز محله رهایشی که سربازان چتر باز شوروی در آن جابجا شده بودند به پرواز درآمدند. سلطان رئیس امور سیاسی کام نشرات رادیوهای غربی را که ادعا داشتند سربازان شوروی وارد جمهوری دموکراتیک افغانستان شده اند به توجه امین رساند. برخی مردم آمدن سربازان شوروی را علامه حمایت و پشتیبانی آنکشور از رژیم امین می دانستند و دیگران باور داشتند که اتحاد شوروی مناسبات خود را با امین قطع کرده و برای براندازی او آمادگی می گیرد.

روز ۲۴ دسمبر سفیرکبیر تابیف به دفتر سیاسی حزب کمونیست اتحاد شوروی چنین اطلاع داد: «اخیراً انتقاداتی در مورد اعمال امریکاییان صورت گرفته است. بروز ۲۲ دسمبر امین طی بیانیه یی به کارکنان وزارت صحت عامه موارد مداخله امریکا در نقاط مختلف جهان را برشمرد. وی از تمرکز کشتی های نیروی دریایی امریکا در خلیج فارس یاد کرد که تهدیدیست برای مردم زحمتکش کشور برادر ایران.»

بروز ۲۵ دسمبر جلسه دفتر سیاسی به ریاست امین در خانه خلق دایر شد و مسئله اوضاع کشور و آمادگی برای رزم آزمایی های بهاری مورد گفتگو قرار گرفت.

در آستانه هجوم ارتش شوروی امین با شور و احساس به سلطان احمد گفت «همه تلاش هایم در جهت بهبود مناسبات با امریکا و سایر کشور های غربی بی نتیجه مانده اند. من دیگر هیچگونه تعهدی در برابر غرب ندارم.»

واحدهای عمده قوای شوروی در جریان شب ۲۵ بر ۲۶ دسمبر به سوقیات آغاز نمودند. لشکر چهل ارتش شوروی تحت فرماندهی دگر جنرال ب.ا. تکاچ^{۱۶} به اشغال افغانستان اقدام کرد. افغانها دقیقاً نمی دانستند چه واقع می شود. اعضای مطلع تر ستردرستیز اردوی افغانستان اعلام داشتند که هدف عملیات شوروی ها براندازی امین بود نه پشتیبانی از او و اینکه اتحاد شوروی به کسانی که ضد امین بودند کمک می کرد تا به قدرت برسند. درین ارتباط از ببرک کارمل رهبر جناح پرچم نام برده شد. لوی درستیز یعقوب اظهار داشت که «آنها باید سربازان اتحاد شوروی را در تابستان می آوردند تا موهایم از درگیری با شورشیان سفید نمی شد.»

تهاجم در اولین ساعات قربانی گرفت. یک هواپیمای الیوشن ۷۶ در ناحیه کوتل سالنگ به کوه تصادم کرد و ۴ عمله و ۳۷ تن نظامی را سر به نیست ساخت.

بتاریخ ۲۶ دسمبر گزارشی از کابل به مرکز کی جی بی فرستاده شد. شماره شامگاهی «کابل تایمز» روز ۲۵ دسمبر مقاله پرابهامی را تحت عنوان «اراده مردم عامل تعیین کننده خواهد بود» به نشر رساند. درین مقاله آمده بود که «تجربه تاریخ نشان می دهد که این مردم یک کشور است که عامل تعیین کننده در مبارزه برای احقاق حقوق شان و بخصوص نبرد بخاطر آزادی می باشند. آنچه اراده مردم می تواند نه عسکر، نه سلاح ذروی و نه هم

^{۱۵} بگمان اغلب این باید یکی از همان بی دقتی هایی باشد که در دستنویس متروخین زیاد بچشم می خورد و در مورد دلایل آن قبلاً اشاره شده است. منظور درینجا باید اسدالله امین باشد که رئیس کام بود – برگرداننده

تجهیزات حربی انجام داده نمی توانند.» مقاله با اشاره به مردمان افغانستان، ویتنام، کمپوچیا و ایران با شعار «مرگ بر مداخله گران!» پایان یافت.

«از آنجاییکه مطبوعات افغانی تابع سانسور شدید است مقاله نمی توانست بدون استیذان حفیظ الله امین نشر گردد. زمان انتشار مقاله تصادفی نبود. مقاله در یک روزنامه انگلیسی زبان یعنی زبانی که افغانان کمتر با آن آشنا هستند انتشار یافت. هدف از انتشار این مقاله آشکارا تغییر دادن ذهنیت بخش های طرفدار غرب مردم افغانستان علیه سربازان شوروی بود تا به امکانات و منابع رسانه های پروپاگندی کشورهای غربی امکان دهد بلا فاصله در مورد مداخله شوروی در افغانستان سروصدا راه اندازند. بصورت عموم مقاله موضعگیری پر ابهام و محتاطانه امین و اطرافیانش را در قبال حضور افزایش یافته نظامی شوروی در افغانستان نشان می دهد.»

واحد های خط اول نظامی شوروی کابل را در محاصره کشیده بودند تا از هرگونه تلاش اردوی افغانستان برای آزاد سازی کابل جلوگیری کنند. فرقه ۱۰۳ هوابردی ارتش شوروی از کابل دفاع می کرد و یکجا با نیروهایی از غندهای چتر باز ۳۱۷ و ۳۵۷ نقاط عمده شهری را در اشغال داشت. غند ۳۵۰ چتر باز پیاده از میدان هوایی کابل محافظت می کرد. محل قومانده فرقه در یک و نیم کیلومتری غرب فرودگاه قرار داشت. یک کدک جی آر یو (کی جی بی نظامی) در ناحیه دارالامان در دامنه جنوب غربی شهر کابل متمرکز بود. غند خاص ۳۴۵ چتر باز از میدان هوایی بگرام محافظت می کرد. فرقه ۱۸۰ موتوریزه در ده کیلومتری شمال کابل متمرکز بود. غند ۱۰۸ موتوریزه با یک کدک توپچی در نواحی قرغه، فاضل بیگ، دارالامان و قلعه خواجه موضع گرفته بودند تا از رخنه فرقه ۷ و فرقه ۸ پیاده و غند ۳۷ کوماندوی اردو افغانستان از جانب غرب و جنوب بطرف کابل جلوگیری کنند. غند ۱۸۱ موتوریزه با فرقه توپچی در موضع غریب غر پلچرخ سنگر گرفته بودند تا از پیش روی لوای ۴ و لوای ۱۵ زره دار اردوی افغانستان از جانب شرق بطرف کابل جلوگیری کنند. غند ۲۳۴ زره دار و واحد های خاص در ۵ کیلومتری شمال کابل افتاده بودند تا جاده بی را که از کابل به چاریکار می رفت زیر پوشش بگیرند. فرقه ۵ موتوریزه ده کیلومتر غرب تر، غند ۳۷۱ موتوریزه در دولت آباد، غند ۳۷۳ موتوریزه در ۵ کیلومتری جنوب کوتل هرسنب^{۱۷} و غند اول موتوریزه در ۱۵ کیلومتری شمال غرب هرات قرار داشتند. غند ۲۴ تانک در ۲۵ کیلومتری شمال شرق شیندند، یک غند توپچی با واحد های نقب زن و اکمالاتی در پنج کیلومتری شمال هرغچ^{۱۸} موضع گرفته بودند. محل قومانده در چارگوش در ۱۰ کیلومتری شمال شیندند بود.

هدف عمده واحد های نظامی شوروی درین زمان خلع سلاح هرگونه آرایش جنگی افغانی بود که تلاش کند خطوط محاصره را شکستاده به دفاع از امین برخیزد و از کارمل اطاعت ننماید. اکثر افسران نیروهای مسلح جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت تلقین مشاورین شوروی تعهد وفاداری خود را تغییر مرجع داده کوشش نکردند از رژیم دفاع کنند و آمادگی خود برای خدمتگذاری به مسئولین جدید را ابراز داشتند. تلاش های محدود و نیم بند مقاومت قاطعانه سرکوب شدند. وزیر امور سرحدات و والی کندهار سید داؤد صخره^{۱۹} به کبیر قوماندان قول اردوی نمبر ۲ امر کرد تا به کابل حمله نموده و آشوب را خاموش سازد لکن فرمانده مذکور از امر اطاعت ننمود و اعلام داشت که دولت کارمل را برسمیت می شناسد. تورن جنرال محمد دوست قوماندان قول اردوی نمبر یک در برابر امر نظامیان شوروی مبنی بر ختم مقاومت پاسخ داد که آماده است سلاح خود را بر زمین گذارد و از حکومت جدید اطاعت نماید به شرط آنکه کشته نشود. اطمینان لازم درین زمینه برایش داده شد.

کی جی بی بروز ۲۷ دسمبر به «عملیات عقیق» که اهداف آن عبارت بودند از هجوم به محل اقامت حفیظ الله امین رئیس جمهور افغانستان و منشی عمومی کمیته مرکزی ج.د.خ.ا، نابود سازی فزیک خود نزدیکانش و دستگیری همراهان و اعضای حکومتش آغاز نمود. اضافه از ۷۰۰ عضو کی جی بی از مرکز و بخش های محیطی کی جی بی در کابل پیاده ساخته شدند تا در «عملیات عقیق» اشتراک کنند. سربازان یونیفورم اردوی افغانستان را به تن داشتند. علامه آغاز حمله انفجار در زیر درختی در میدان مرکزی پایتخت بود. در حمله بالایی کاخ تاج بیگ اضافه از ۱۰۰ عضو کی جی بی کشته شدند. چنین رقم بزرگ تلفات اندروپوف را مجبور ساخت تا مصلحت بودن آویختن تصاویر کشته شدگان حین اجرای ماموریت انترناسیونالیستی شان در قاب های عزا داری

^{۱۷} Harsanb کذا فی الاصل. این موضع شناخته نشد. از خوانندگان گرامی آگاه بر این مسئله تمنای همکاری دارم - برگرداننده

^{۱۸} Hargech ایضاً

^{۱۹} گمانی است چون در اصل S.D. Sakhran آمده است. از خوانندگان گرامی آگاه تمنای همکاری دارم - برگرداننده

در تالارها و دهلیزهای عمارات کی جی بی را مورد سوال قرار دهد چون چنین کاری بی لزوم توجه جلب می کرد.

آخرین بقایای مقاومت تا ساعت ۱۰:۳۰ روز ۲۸ دسمبر سرکوب گردید. خانه جانداد قوماندان گارد خلقی که از محل بود و باش امین فاصله زیادی نداشت اشغال گردیده و جانداد خودش دستگیر و به ساختمان خدمات خاص برده شد. عبدالله امین برادر بزرگ حفیظ الله امین در مزار شریف دستگیر گردید و به زندان خاص تجربدی افکنده شد. اعضای حکومت و شورای انقلابی دستگیر شدند. اعضای خانواده امین، پسر، سه دختر و عروسش (خانم عبدالرحمن پسر بزرگش) و همسر اسدالله امین بزندان پلچرخ انداخته شدند. دو پسر امین در جنگ کشته شده بودند. اعضای دستگیر شده حکومت و شورای انقلابی نیز از ساختمان رادیو افغانستان به همین زندان انتقال یافتند.

کارمل می خواست همه رهبران پیشین جمهوری دموکراتیک افغانستان مورد مجازات شدید قرار گرفته کسانی که مسئول کشته شدن سربازان یورشوری شوروی بودند بشمول جانداد فرمانده پیشین گارد خلقی و علی شاه پیمان قوماندان ملیشای خلقی در برابر جوخه اعدام قرار گیرند. کارمل از نمایندگان کی جی بی خواست تا به اندروپوف اطمینان دهند که وی همه پیشنهادات و مشوره های او را بدون کم و کاست به مرحله اجرا قرار خواهد داد. کارمل تأکید کرد که باور راسخ داشت که چکیست ها (منسوبین کی جی بی) و نظامیان شوروی در هنگام هجوم بر منزل حفیظ الله امین از خود شجاعت و قهرمانی نشان داده بودند. وی گفت: «می خواهیم بمجرد اینکه از خود نشان های افتخار دولتی پیدا کنیم آنرا به همه سربازان و چکیست هایی که در نبرد سهم گرفتند اعطا نماییم. امیدواریم حکومت اتحاد شوروی این رفقا را با چنین نشان ها مفتخر سازد.»

کارمل همچنین درخواست کرد تا خط مستقیم تلفون ارتباطی بین رئیس جمهور جمهوری دموکراتیک افغانستان و منشی عمومی ج.د.خ.ا. با برژنف، اندروپوف اوستینوف، گرومیکو، پونااماریف و کریوچکوف تأسیس گردد.

اعضای کی جی بی که در «عملیات عقیق» سهم گرفته بودند به اخذ ترفیع و تقدیر نایل گردیدند. لازارنکو به دریافت رتبه جنرالی نایل آمد با وجود آنکه برای چنین ترفیعی بست وجود نداشت. کرپچینکو به رتبه دیگر جنرالی ارتقا یافت و کمی بعد تر منحیث معاون اول ریاست عمومی اول (عملیات خارجی) کی جی بی مقرر گردید. به کوزلوف که عضو شعبه هشتم ریاست «س» بود لقب قهرمان اتحاد شوروی داده شد.^{۲۰}

مامورین عالی رتبه افغانی در شب ۲۷ بر ۲۸ دسمبر هیچگونه خبری از آنچه می گذشت نداشتند. محمد ظریف وزیر مخابرات، محمود سوما وزیر تحصیلات عالی، سید منصور هاشمی وزیر آب و برق، خوما^{۲۱} رئیس دارالانشای کمیته مرکزی ج.د.خ.ا. و عبدالواحد قونسل جمهوری دموکراتیک افغانستان در کویته همه در خانه شماره ۱۰۴ ناحیه ۳ کابل جمع بودند. برخی از آنان فکر می کرد که آنچه جریان داشت «تحریکات ایالات متحده امریکا» بود در حالیکه دیگران فکر می کردند که اخوانی ها حمله کرده بودند. در برابر این اظهار نظر که شاید آنچه اتفاق می افتاد کار پرچمی ها باشد ظریف با اطمینان خاطر گفت که «بجایی نمی رسند. شوروی ها برایشان اجازه نخواهند داد.» همه در مورد سرنوشت حفیظ الله امین و اقبال وزیری هراسان بودند. پس از نشر اعلامیه رادیویی ببرک کارمل حالت کرختی و ترس و نومیدی بر همه مستولی شد. خوما اظهار داشت که شاید این تحریکی از جانب پرچمی ها باشد و پخش اعلامیه رادیویی شاید از طریق رادیو افغانستان نبوده باشد. آنها به حدس و گمان پرداخته گفتند که اتحاد شوروی در حوادثی که در حال تکوین بود دست داشت. بالاخره عبدالواحد قونسل کویته گفت «باید کار رهبران رده بالا باشد. وقتی کارمل اعلامیه رادیویی خود را ایراد می کرد تانک های شوروی روی جاده های کابل در گشت بودند.» خوما اظهار داشت «فکر می کنم جنگ ادامه یابد. واقعاً ادامه خواهد یافت.»

^{۲۰} تنها کسی که از مقامش برکنار شد دیگر جنرال ب. ی. ایوانوف بود که «عملیات عقیق» را ترتیب و هدایت کرده بود. او که تجربه چکیستی سال ۱۹۶۸ [چکسلواکیا] در «مسائل حساس» را داشت از مقامش بحیث معاون اول ریاست عمومی اول (عملیات خارجی) کی جی بی برکنار و کاری در دفتر رئیس کی جی بی برایش داده شد. رهبری کی جی بی او را بخاطر طرح ناکام کمک به تره کی برای از بین بردن امین هرگز نبخشید. (یادداشت نویسنده)

^{۲۱} Khuma کذا فی الاصل. نویسنده قبلاً (در قسمت اول این ترجمه) از «خوما» منحیث یکی از بنیاد گذاران گروه پرچم نام می برد. از آنجاییکه در آن قسمت آغازین نوشته خود نویسنده ایجننت های کی جی بی بشمول کارمل را با نام مستعار ایجننتوری شان یاد می کند این نام «خوما» نیز باید نام مستعار یکی از این جاسوسان باشد که نام اصلی اش را نویسنده فاش نساخته است. اینکه رئیس دارالانشای کمیته مرکزی ج.د.خ.ا. در آنزمان کی بود اینجانب بخاطر ندارم. از خوانندگان گرامی ای که بیاد داشته باشند کمک می طلبم تا هویت «خوما» شناخته شود - برگرداننده

بازجویی از کسانی که دستگیر شده بودند آغاز شد. دستگیر پنجشیری را از زندان نزد کارمل بردند. کارمل به خشم بروی عتاب کرد: «ما و رفقای شوروی ترا کمونیست راستین می پنداشتیم اما تو به رفقای شوروی که با تو در ماسکو صحبت کردند خیانت کردی.» پنجشیری گفت که با امین موافق نبود ولی نمی توانست آشکارا در برابر او قرار گیرد بدین لحاظ موقف مخالف مخفی را اختیار کرده بود. «در ارتباط صحبت هایم با رفقای شوروی، من آن صحبت ها را بمثابة تلاشی برای کشف احساسات ضد امینی خود تلقی کردم و خوف داشتم که آنها آنرا به امین برسانند. اگر من از نیات واقعی رفقای شوروی آگاه می بودم بدون شک روش دیگری اختیار می کردم.»

اقبال وزیری در بازجویی ابتدایی گفت که در عمر خود به مگسی هم آسیب نرسانده است و فقط اوامر رهبری حزب را اجرا می کرد. وی گفت که نمی دانست که امین جنایت کار بود یا خیر ولی «اگر رفقای شوروی تغییر در رهبری جمهوری دموکراتیک افغانستان را لازم می دانند در آنصورت من کاملاً با آن موافق هستم.» همسر اقبال وزیری از کیوستین خواست تا در آزاد سازی شوهرش کمک کند و با خودش نیز مدد نماید تا کاری بیابد و جایی برای زندگی کردن پیدا نماید. وی بیاد کیوستین آورد که با شوهرش مناسبات دوستانه داشت.

علی شاه پیمان خیلی غمگین و افسرده بود. وی موافقه کرد تا هرمتی که در انتقاد از امین برایش داده شود از رادیو قرائت نماید. وی نامه یی به کیوستین بمثابة دوستی نوشت و اظهار داشت که «همواره در برابر کشتارها، دستگیری ها و مجازات های امین آواز خود را بالا کرده و اکثرأً با سیاست های او مخالفت خود را ابراز کرده بود. صادقانه برای مردم بینوای خود خدمت کرده و خدمت خواهد کرد و هیچگاه خائن نخواهد بود.» وی از کیوستین و زپلاتین خواست تا در رهایی اش از زندان کمک کنند. فقیر محمد فقیر وزیر داخله نیز آمادگی خود برای سخن گفتن علیه امین را ابراز کرد.

کارمل از حکومت شوروی تقاضا کرد تا اسدالله امین برادر زاده و داماد حفیظ الله امین را که در اتحادشوروی تحت تداوی بود به حکومت افغانستان بپارد. وی بنابر «تسمم غذایی» اندکی قبل از این حوادث به اتحاد شوروی برده شده بود.

بررسی زندانیان دوره حکمروایی امین نشان داد که ۱۲۹ تن اعدام شده بودند، از آنجمله ۹ پرچی، ۱۰ مائویست، ۱۲ خمینیست، ۲۸ شورشی، ۲۱ توطئه گر و ۴۹ اخوانی. اضافه بر اینها، ۴۰ پرچی، ۲۲ توطئه گر، ۳۲ شورشی، ۹ مائویست، ۱۲ اخوانی و ۱۳ خمینیست به حبس محکوم گردیده بودند.

شام ۲۸ دسمبر اعلامیه یی از طرف حکومت جدید از طریق رادیو افغانستان انتشار یافت. درین اعلامیه از «درخواست مصرانه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای کمک عاجل سیاسی، اخلاقی و اقتصادی که مکرراً از حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی صورت گرفته بود» سخن رفت. اعلامیه اظهار داشت که «حکومت اتحاد شوروی به این درخواست جانب افغانی جواب مثبت داد.» سفارت شوروی در کابل خاطر نشان ساخت که عبارت «مکرراً از حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی صورت گرفته بود» به متن اصلی که در شب ۲۷ بر ۲۸ دسمبر از ماسکو اخذ گردید اضافه شد.

ادامه دارد

پروژه اكمال و ویرایش سند «کی جی بی در افغانستان»

خوانندگان ارجمندی که بخش های پیشین این سلسله را از نظر گذشتانده اند شاید متوجه شده باشند که برخی عدم دقت ها در محتوی و شیوه بیان این رساله وجود دارد که تا آنجا که ایجاب می کرد و در توان اینجانب بود در پاورقی ها به آنها اشاره شده است. این رساله در اصل بشکل دستنویس بزبان روسی نوشته شده است. شرایط پر از اضطراب و دلهره ای که در تحت آن اسناد محرم بایگانی کی جی بی پنهانی استنساخ و برون کشیده می شدند از بی دقتی ها در املای نام ها و عدم مراعات نقطه گذاری که در زبان های اروپایی با دقت و وسواس مراعات می شود، آشکار است. پس ازینکه متروخین با اسناد برون آورده شده از کی جی بی به غرب آمد حجم گفتنی ها و افشا کردنی های مختلف بیشتر از آن بود که بتواند وقت و دقت لازم را برای ویرایش نوشته ها و پژوهش فاکت های یک رساله دستنویس بخرچ دهد.

تا جایی که معلوم است این رساله هنوز بزبان اصلی روسی نشر نشده و همانگونه که درپیشگفتار بخش اول این ترجمه دری آمده، برای نخستین بار در سال ۲۰۰۲ توسط «پروژه تاریخ بین المللی جنگ سرد» مربوط «مرکز بین المللی وودرو ویلسن برای دانشمندان» بزبان انگلیسی به نشر رسید. نسخه انگلیسی این رساله گویا معروض ویرایش قرار گرفته است اما کسانی که نسخه نشر شده انگلیسی را مطالعه کرده اند یا خواهند کرد گواهی خواهند داد که ویرایش انجام یافته ناقص و پر از کاستی هاست و کمترتلاش صورت گرفته تا نوشته مطابق با معیارهای پذیرفته شده ویرایش مسلکی در غرب ارائه گردد. (املای نادرست و ناهمگون نام ها، عدم مراعات دقیق نقطه گذاری بخصوص هنگام نقل قول، از هم گسیخته بودن جملات و پراگراف ها و سلیس نبودن بیان). شاید هم این «عدم دقت» در واقع بخاطر بازتاب دهی دقیق اصل روسی بوده باشد.

اینجانب و اکثر خوانندگان این رساله مربوط نسلی هستیم که شاهد عینی وقایع شرح شده درین نوشته بوده ایم و با نامها و شهرت اشخاص ذکر شده و حوادثی که آفریدند تا حد زیادی آشنایی داریم و مستقیماً متأثر از درامه های تاریخی ننگینی هستیم که شرح جریانات پشت پرده آنها درین رساله و در نوشته های بیشمار دیگر آمده است. ولی ما نسلی هستیم که بسوی شامگاه زندگی خودها روانیم و به یقین که خوانندگان جوانتر و آیندگان آن بوی آشنای خاطرات ناگوار این حوادث را که ما استشمام می کنیم نخواهند شنید، بنابراین لازم است توضیحات پاورقی و معرفی اشخاص و حوادث ذکر شده درین رساله هرچه همه جانبه تر و افشاگرتر باشد، که درین امر خود را محتاج مددکاری و همکاری خوانندگان ارجمند می دانم.

درین راستا از خوانندگان با درد این سلسله تقاضا میکنم که در صورتی که در مورد اشخاصی معلومات داشته باشند که درین رساله نام گرفته شده اند ولی معرفی دقیق نگردیده اند با تذکار آن به آدرس پیک برقی kbgdariproject@yahoo.ca در اكمال و بیشتر مؤثق ساختن این سند که پس از پایان نشر انترنتی بشکل نسخه چاپی انتشار خواهد یافت سهم حقیقت پویانه بگیرند. معلومات ارسالی آنها بنام خودشان در پاورقی ذکر خواهد شد.

درین ارتباط بصورت مشخص معلومات ذیل تقاضا می گردد:

- جاسوس نام گرفته شده در دوران وحشت و خیانت ۷ ثوری چه مقام و منصبی داشت؟
- شخص مذکور اکنون در کجا زندگی می کند؟ اگر فوت نموده چه وقت و در کجا چشم از جهان پوشیده است؟
- «یک تصویر گاهی کار هزار کلمه را می دهد». اگر عکسی از اشخاص ذکر شده درین رساله (چه ایجنت های کی جی بی و چه قربانیان جنایات شان) سراغ داشته باشید با فرستادن یا دادن نشانی آن بر همه خوانندگان منت بگذارید.
- معلومات بیشتر پیرامون کارنامه شخص مورد نظر

سپاس من و همه خوانندگان به آنانی که درین راستا سهم می گیرند از پیش تقدیم باد. (برگرداننده)